

A matematikaoktatás legégetőbb problémái egy felmérés válaszainak tükrében

Laczkovich Miklós

Természettudomány újragondolva
2016. június 15

Kronológia:

Kronológia:

A munkabizottság ötlete felmerül: 2015. október

Vita és döntés a bizottság megalakításáról: 2015. november

A bizottság megalakul: 2015. december

Matematikai Közoktatási Munkabizottság:

Kronológia:

A munkabizottság ötlete felmerül: 2015. október

Vita és döntés a bizottság megalakításáról: 2015. november

A bizottság megalakul: 2015. december

Matematikai Közoktatási Munkabizottság:

Általános iskolai tanítók és tanárok, középiskolai tanárok, főiskolai és egyetemi oktatók, köztük több intézményvezető, vezető tanár, mesterpedagógus, közoktatási szakértő, tankönyvszerző (21 tag),

Kronológia:

A munkabizottság ötlete felmerül: 2015. október

Vita és döntés a bizottság megalakításáról: 2015. november

A bizottság megalakul: 2015. december

Matematikai Közoktatási Munkabizottság:

Általános iskolai tanítók és tanárok, középiskolai tanárok, főiskolai és egyetemi oktatók, köztük több intézményvezető, vezető tanár, mesterpedagógus, közoktatási szakértő, tankönyvszerző (21 tag),

továbbá a MTA III. osztály négy tagja, köztük a Bolyai János Matematikai Társulat elnöke.

Kronológia:

A munkabizottság ötlete felmerül: 2015. október

Vita és döntés a bizottság megalakításáról: 2015. november

A bizottság megalakul: 2015. december

Matematikai Közoktatási Munkabizottság:

Általános iskolai tanítók és tanárok, középiskolai tanárok, főiskolai és egyetemi oktatók, köztük több intézményvezető, vezető tanár, mesterpedagógus, közoktatási szakértő, tankönyvszerző (21 tag),

továbbá a MTA III. osztály négy tagja, köztük a Bolyai János Matematikai Társulat elnöke.

Döntés egy kérdőív kiküldéséről: 2015. december.

A kérdőív összeállítása: 2015. december – 2016. február

A kérdőív összeállítása: 2015. december – 2016. február

Eldöntendő kérdések: internet - papír alapú, rövid – hosszú,
feleletválasztós – kifejtős, kötelezően kitöltendő mezők?
kötött sorrend? regisztrációhoz kötött – szabad, mit és hogyan.

A kérdőív összeállítása: 2015. december – 2016. február

Eldöntendő kérdések: internet - papír alapú, rövid – hosszú, feleletválasztós – kifejtős, kötelezően kitöltendő mezők? kötött sorrend? regisztrációhoz kötött – szabad, mit és hogyan.

Folyamatos csiszolás; több mint 100 kollégánk tesztelte a variánsokat.

A kérdőív összeállítása: 2015. december – 2016. február

Eldöntendő kérdések: internet - papír alapú, rövid – hosszú, feleletválasztós – kifejtős, kötelezően kitöltendő mezők? kötött sorrend? regisztrációhoz kötött – szabad, **mit és hogyan.**

Folyamatos csiszolás; **több mint 100 kollégánk** tesztelte a variánsokat.

29 kérdés:

adatok (hol tanít, kiket, hány órában, mekkora csoportokban);

mit tart súlyos problémának (megfogalmazott problémák súlyozása, illetve súlyosnak ítélt problémák megfogalmazása és indoklása);

kérdések a terheléssel, óraszámokkal, tananyaggal, tankönyvekkel, továbbképzéssel kapcsolatban;

milyen változtatásokhoz várna támogatást az MTA-tól;

egyéb javaslatok.

Közzététel: 2016. február 22. (Bolyai János Matematikai Társulat),

Közzététel: 2016. február 22. (Bolyai János Matematikai Társulat), március 2. (Oktatási Hivatal a Pedagógiai Oktatási Központokon keresztül).

Kitöltési határidő: 2016. március 15 (17).

Közzététel: 2016. február 22. (Bolyai János Matematikai Társulat), március 2. (Oktatási Hivatal a Pedagógiai Oktatási Központokon keresztül).

Kitöltési határidő: 2016. március 15 (17).

Beérkezett válaszok száma: 4257.

Ez a becsült 15.000 általános- és középiskolai matematikát tanító pedagógus **több mint 28%-a**.

Közzététel: 2016. február 22. (Bolyai János Matematikai Társulat), március 2. (Oktatási Hivatal a Pedagógiai Oktatási Központokon keresztül).

Kitöltési határidő: 2016. március 15 (17).

Beérkezett válaszok száma: 4257.

Ez a becsült 15.000 általános- és középiskolai matematikát tanító pedagógus **több mint 28%-a**.

A kérdőívre adott válaszok összesítése 2016. május 2-án felkerült a munkabizottság honlapjára:

URL: MTA \implies III. osztály \implies munkabizottságok \implies
Matematikai Közoktatási Munkabizottság

A matematikatanárok nevében is köszönöm, hogy változtatást javasolnak!

Köszönöm a lehetőséget! Bízom abban, hogy pozitív változások lesznek!

Köszönöm, hogy megkérdeztek bennünket!

Nagyon köszönöm, hogy megkérdezték a véleményem.

Köszönjük, hogy az érintetteket is megkérdezik!

Köszönöm, hogy kíváncsiak voltak rá!

Örülök, hogy megkérdeztek végre bennünket is, remélem, hogy figyelembe veszik a véleményünket, a javaslatainkat.

Köszönjük a felmérést! :)

Köszönöm a magam és diákjaim nevében is a befektetett munkát!

További erőt + jószerencsét

Nagyon köszönöm a lehetőséget, hogy a véleményünkre kíváncsiak.

Ilyen kérdőívek rendszeresítése [kellene] az oktatási döntéshozatalok előtt.

Köszönöm (sokszor)

Kitöltők megoszlása:

Állami intézményben tanít 84%

egyházi intézményben tanít 13%

alapítványi/magán-intézményben tanít 2%

alapítványi/magán-intézményben tanít 1%

Kitöltők megoszlása:

Állami intézményben tanít 84%

egyházi intézményben tanít 13%

alapítványi/magán-intézményben tanít 2%

alapítványi/magán-intézményben tanít 1%

Főváros 17%

megyei jogú város 26%

város 35%

egyéb 22%

Kitöltők megoszlása:

Állami intézményben tanít 84%

egyházi intézményben tanít 13%

alapítványi/magán-intézményben tanít 2%

alapítványi/magán-intézményben tanít 1%

Főváros 17%

megyei jogú város 26%

város 35%

egyéb 22%

Módszertan:

Kitöltők megoszlása:

Állami intézményben tanít 84%

egyházi intézményben tanít 13%

alapítványi/magán-intézményben tanít 2%

alapítványi/magán-intézményben tanít 1%

Főváros 17%

megyei jogú város 26%

város 35%

egyéb 22%

Módszertan: különböző perspektívák figyelembevétele

Kitöltők megoszlása:

Állami intézményben tanít 84%

egyházi intézményben tanít 13%

alapítványi/magán-intézményben tanít 2%

alapítványi/magán-intézményben tanít 1%

Főváros 17%

megyei jogú város 26%

város 35%

egyéb 22%

Módszertan: különböző perspektívák figyelembevétele

Problémák alulnézetben (tanítók/tanárok)

terhelés, munkafeltételek, körülmények, az oktatás napi problémái

Kitöltők megoszlása:

Állami intézményben tanít 84%

egyházi intézményben tanít 13%

alapítványi/magán-intézményben tanít 2%

alapítványi/magán-intézményben tanít 1%

Főváros 17%

megyei jogú város 26%

város 35%

egyéb 22%

Módszertan: különböző perspektívák figyelembevétele

Problémák alulnézetben (tanítók/tanárok)

terhelés, munkafeltételek, körülmények, az oktatás napi problémái

Problémák felülnézetben (bizottság)

átfogó koncepcionális kérdések

Problémák

Problémák

A matematika tanterv belső struktúrájának problémái

Problémák

A matematika tanterv belső struktúrájának problémái

Nem spirális szerkezet, túl korai absztrakció megkövetelése, a folytonos átmenet megoldatlansága a különböző iskolafokok között.

Problémák

A matematika tanterv belső struktúrájának problémái

Nem spirális szerkezet, túl korai absztrakció megkövetelése, a folytonos átmenet megoldatlansága a különböző iskolafokok között.

évfolyam	1977		2016		csökkenés mértéke
	heti óraszám	éves összóraszám	heti óraszám	éves összóraszám	
1.	5	192	4	148	44
2.	5	192	4	148	44
3.	4,2	160	4	148	12
4.	4,2	160	4	148	12
5.	4,2	160	4	148	12
6.	4,2	160	3	111	49
7.	3,4	128	3	111	17
8.	3,4	128	3	111	17
					207

A heti és éves óraszámok alakulása matematikából az általános iskolában

	1977		2016		
évfolyam	heti óraszám	éves össz- óraszám	heti óraszám	éves össz- óraszám	csökkenés mértéke
9.	4	154	3	111	43
10.	3	115	3	111	4
11.	3	115	3	111	4
12.	4	154	3	111	43
		538		444	94

A heti és éves óraszámok alakulása matematikából a gimnáziumokban

	1977		2016		
évfolyam	heti óraszám	éves össz- óraszám	heti óraszám	éves össz- óraszám	csökkenés mértéke
9.	4	154	3	111	43
10.	3	115	3	111	4
11.	3	115	3	111	4
12.	4	154	3	111	43
		538		444	94

A heti és éves óraszámok alakulása matematikából a gimnáziumokban

$207 + 94 = 301$ óra: több mint két év!

	1977		2016		
évfolyam	heti óraszám	éves össz- óraszám	heti óraszám	éves össz- óraszám	csökkenés mértéke
9.	4	154	3	111	43
10.	3	115	3	111	4
11.	3	115	3	111	4
12.	4	154	3	111	43
		538		444	94

A heti és éves óraszámok alakulása matematikából a gimnáziumokban

$207 + 94 = 301$ óra: több mint két év!

14. kérdés: Az óraszám emelése esetén a többletórákat mire fordítaná?

	1977		2016		
évfolyam	heti óraszám	éves össz- óraszám	heti óraszám	éves össz- óraszám	csökkenés mértéke
9.	4	154	3	111	43
10.	3	115	3	111	4
11.	3	115	3	111	4
12.	4	154	3	111	43
		538		444	94

A heti és éves óraszámok alakulása matematikából a gimnáziumokban

$207 + 94 = 301$ óra: több mint két év!

14. kérdés: Az óraszám emelése esetén a többletórákat mire fordítaná?

gyakorlásra (83%), a tananyag elmélyítésére (80%)

	1977		2016		
évfolyam	heti óraszám	éves össz- óraszám	heti óraszám	éves össz- óraszám	csökkenés mértéke
9.	4	154	3	111	43
10.	3	115	3	111	4
11.	3	115	3	111	4
12.	4	154	3	111	43
		538		444	94

A heti és éves óraszámok alakulása matematikából a gimnáziumokban

$207 + 94 = 301$ óra: több mint két év!

14. kérdés: Az óraszám emelése esetén a többletórákat mire fordítaná?

gyakorlásra (83%), a tananyag elmélyítésére (80%)

Nem a témakörök csökkentése, hanem a tananyag felépítésének újragondolása, a struktúra átalakítása lenne célravezető.

Az alsó tagozaton (sőt inkább az 1-6. osztályban) a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés időigényessége miatt javasoljuk a **mindennapos matematikaóra visszaállítását.**

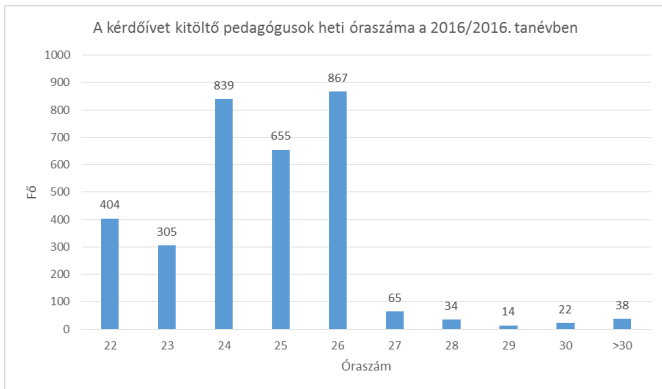
Az alsó tagozaton (sőt inkább az 1-6. osztályban) a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés időigényessége miatt javasoljuk a **mindennapos matematikaóra visszaállítását**.

Mind a fogalmak alapozásához, mind a gondolkodási műveletek elindulásához elengedhetetlen a konkrét tevékenységgel való alapozás, a készségek kiépítéséhez pedig a hosszabb időt igénylő rendszeres gyakorlás.

A pedagógusok magas óraszám

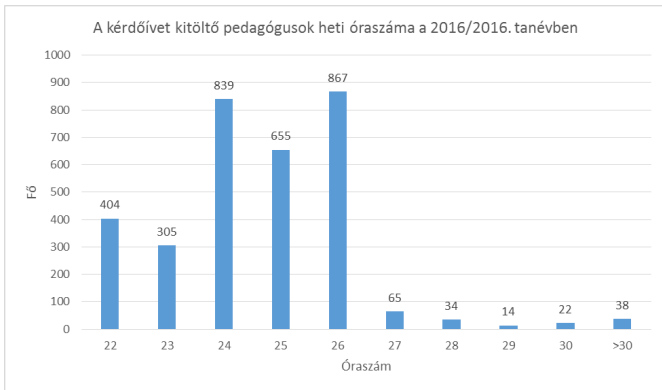
A pedagógusok magas óraszámja

A válaszadók több mint a felének (52%) heti óraszámja 25 óra vagy több. Átlag: 24,7. (6. Kérdés)

A pedagógusok magas óraszámja

A válaszadók több mint a felének (52%) heti óraszámja 25 óra vagy több. Átlag: 24,7. (6. Kérdés)

A tanítók/tanárok több mint 2/3-a rendszeresen tart az órarendi tanóráin kívüli foglalkozásokat (10. kérdés)

A tanítók/tanárok jelentős része heti 40 órát tölt a tanítással közvetlenül kapcsolatos tevékenységgel.

A tanítók/tanárok jelentős része heti 40 órát tölt a tanítással közvetlenül kapcsolatos tevékenységgel.

Ebben tehát **nincsenek benne**: dolgozatjavítások, helyettesítések, a szülőkkel való kapcsolattartás (fogadóórák), adminisztrációs feladatok (naplók karbantartása, portfolio-készítés), továbbképzés, felügyelet, osztályfőnökség tennivalói stb.

A tanítók/tanárok jelentős része heti 40 órát tölt a tanítással közvetlenül kapcsolatos tevékenységgel.

Ebben tehát **nincsenek benne**: dolgozatjavítások, helyettesítések, a szülőkkel való kapcsolattartás (fogadóórák), adminisztrációs feladatok (naplók karbantartása, portfolio-készítés), továbbképzés, felügyelet, osztályfőnökség tennivalói stb.

Tehát a tanítók/tanárok jelentős része mindezt **ingyen** végzi.

A tanítók/tanárok jelentős része heti 40 órát tölt a tanítással közvetlenül kapcsolatos tevékenységgel.

Ebben tehát **nincsenek benne**: dolgozatjavítások, helyettesítések, a szülőkkel való kapcsolattartás (fogadóórák), adminisztrációs feladatok (naplók karbantartása, portfolio-készítés), továbbképzés, felügyelet, osztályfőnökség tennivalói stb.

Tehát a tanítók/tanárok jelentős része mindezt **ingyen** végzi.

19. Kérdés: A minőségi tanításhoz Ön szerint mennyi legyen a pedagógusok heti kötelező óraszám?

A tanítók/tanárok jelentős része heti 40 órát tölt a tanítással közvetlenül kapcsolatos tevékenységgel.

Ebben tehát **nincsenek benne**: dolgozatjavítások, helyettesítések, a szülőkkel való kapcsolattartás (fogadóórák), adminisztrációs feladatok (naplók karbantartása, portfolio-készítés), továbbképzés, felügyelet, osztályfőnökség tennivalói stb.

Tehát a tanítók/tanárok jelentős része mindezt **ingyen** végzi.

19. Kérdés: A minőségi tanításhoz Ön szerint mennyi legyen a pedagógusok heti kötelező óraszám?

A 3883 válaszadó 87%-a jelölte meg a heti 19-22 órányi intervallumot.

A 11. kérdésben a matematikaoktatást (is) befolyásoló problémákat kellett súlyozni a 0-tól 10-ig terjedő skálán.

A 11. kérdésben a matematikaoktatást (is) befolyásoló problémákat kellett súlyozni a 0-tól 10-ig terjedő skálán.

A tankönyvválasztás lehetőségének szűkülését a 4212 válaszadó 42,7%-a 10-es súlyosságúnak, több mint 2/3-a pedig legalább 8-as súlyosságúnak ítélte.

A 11. kérdésben a matematikaoktatást (is) befolyásoló problémákat kellett súlyozni a 0-tól 10-ig terjedő skálán.

A tankönyvválasztás lehetőségének szűkülését a 4212 válaszadó 42,7%-a 10-es súlyosságúnak, több mint 2/3-a pedig legalább 8-as súlyosságúnak ítélte.

28. kérdés: Melyik, a matematika hatékony tanítása érdekében szükséges változtatást támogassa a Magyar Tudományos Akadémia?

A 11. kérdésben a matematikaoktatást (is) befolyásoló problémákat kellett súlyozni a 0-tól 10-ig terjedő skálán.

A tankönyvválasztás lehetőségének szűkülését a 4212 válaszadó 42,7%-a 10-es súlyosságúnak, több mint 2/3-a pedig legalább 8-as súlyosságúnak ítélte.

28. kérdés: Melyik, a matematika hatékony tanítása érdekében szükséges változtatást támogassa a Magyar Tudományos Akadémia?

A szabad tankönyvválasztás lehetőségének biztosítását a 4150 válaszadó több mint 64%-a 10-es fontosságúnak ítélte.

A 11. kérdésben a matematikaoktatást (is) befolyásoló problémákat kellett súlyozni a 0-tól 10-ig terjedő skálán.

A tankönyvválasztás lehetőségének szűkülését a 4212 válaszadó 42,7%-a 10-es súlyosságúnak, több mint 2/3-a pedig legalább 8-as súlyosságúnak ítélte.

28. kérdés: Melyik, a matematika hatékony tanítása érdekében szükséges változtatást támogassa a Magyar Tudományos Akadémia?

A szabad tankönyvválasztás lehetőségének biztosítását a 4150 válaszadó több mint 64%-a 10-es fontosságúnak ítélte.

22. kérdés: Az Ön által ismert tankönyvek és feladatgyűjtemények közül melyiknek a szakmai színvonalát tartja jónak, elfogadhatónak, kifogásolhatónak?

A 11. kérdésben a matematikaoktatást (is) befolyásoló problémákat kellett súlyozni a 0-tól 10-ig terjedő skálán.

A tankönyvválasztás lehetőségének szűkülését a 4212 válaszadó 42,7%-a 10-es súlyosságúnak, több mint 2/3-a pedig legalább 8-as súlyosságúnak ítélte.

28. kérdés: Melyik, a matematika hatékony tanítása érdekében szükséges változtatást támogassa a Magyar Tudományos Akadémia?

A szabad tankönyvválasztás lehetőségének biztosítását a 4150 válaszadó több mint 64%-a 10-es fontosságúnak ítélte.

22. kérdés: Az Ön által ismert tankönyvek és feladatgyűjtemények közül melyiknek a szakmai színvonalát tartja jónak, elfogadhatónak, kifogásolhatónak?

A **jó** kategóriában a 3200 jelölés több mint 90%-ában összesen **4 (négy)** tankönyvet jelöltek meg! A jelölések több mint 50%-a a Mozaik kiadó könyveit tartja a legjobbnak.

A 11. kérdésben a matematikaoktatást (is) befolyásoló problémákat kellett súlyozni a 0-tól 10-ig terjedő skálán.

A tankönyvválasztás lehetőségének szűkülését a 4212 válaszadó 42,7%-a 10-es súlyosságúnak, több mint 2/3-a pedig legalább 8-as súlyosságúnak ítélte.

28. kérdés: Melyik, a matematika hatékony tanítása érdekében szükséges változtatást támogassa a Magyar Tudományos Akadémia?

A szabad tankönyvválasztás lehetőségének biztosítását a 4150 válaszadó több mint 64%-a 10-es fontosságúnak ítélte.

22. kérdés: Az Ön által ismert tankönyvek és feladatgyűjtemények közül melyiknek a szakmai színvonalát tartja jónak, elfogadhatónak, kifogásolhatónak?

A **jó** kategóriában a 3200 jelölés több mint 90%-ában összesen **4 (négy)** tankönyvet jelöltek meg! A jelölések több mint 50%-a a Mozaik kiadó könyveit tartja a legjobbnak. (Ez az egyetlen, ami kiszorult a piacról.)

Az alapvetően szükséges feltételek biztosítása nélküli integráció.

Az alapvetően szükséges feltételek biztosítása nélküli integráció.

Nemcsak a különféle fokon sérült illetve hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztése, nevelése, oktatása sínyli meg az egységes tananyag, egységes módszerek, egységes tankönyvek, azonos időráfordítás, azonos elvárás kényszerű differenciálhatatlanságát, de a többség és a kiemelkedő képességű tanulók motiváltsága, fejlődése, tudása is. A célszerű differenciáláshoz **nincsenek biztosítva a szükséges feltételek, a pedagógiai asszisztencia, két tanítós-rendszer, maximált csoportlétszám, manuális és nyomtatott taneszközök stb.** A rendszer így többet árt mint használ.

A pedagógusok magas óraszám

A pedagógusok magas óraszám
Eszközhiány az iskolákban,

A pedagógusok magas óraszámja
Eszközhiány az iskolákban, az egyetemeken

A pedagógusok magas óraszámja
Eszközhiány az iskolákban, az egyetemeken
Az integráció feltételeinek hiánya

A pedagógusok magas óraszám

Eszközhiány az iskolákban, az egyetemeken

Az integráció feltételeinek hiánya

Csoportbontás lehetőségének megteremtése (felzárkóztatás, tehetséggondozás)

A pedagógusok magas óraszám

Eszközhiány az iskolákban, az egyetemeken

Az integráció feltételeinek hiánya

Csoportbontás lehetőségének megteremtése (felzárkóztatás, tehetséggondozás)

OK: alulfinanszírozottság

A pedagógusok magas óraszám

Eszközhiány az iskolákban, az egyetemeken

Az integráció feltételeinek hiánya

Csoportbontás lehetőségének megteremtése (felzárkóztatás, tehetséggondozás)

OK: alulfinanszírozottság

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Oktatási kiadások a GDP százalékában	5,69	5,23	5,33	5,12	4,85	4,77	4,83	4,75	4,34	4,08	3,93
Oktatás szintje szerint											
óvoda	0,84	0,78	0,80	0,78	0,71	0,70	0,73	0,73	0,66	0,66	0,71
alapfokú oktatás			2,01	1,90	1,73	1,66	1,69	1,66	1,47	1,40	1,40
középfokú oktatás	3,28	3,04	1,07	1,06	1,06	1,03	0,99	0,96	0,86	0,80	0,62
felsőfokú oktatás	1,10	0,99	0,99	0,95	0,96	0,96	0,99	0,97	0,97	0,88	0,84
egyéb	0,47	0,43	0,46	0,45	0,40	0,42	0,44	0,43	0,39	0,35	0,36

A KSH 2014-től megszüntette az adatszolgáltatást a témában.

A pedagógustársadalom közérzete

A pedagógustársadalom közérzete

Állandóan frusztrált, magát megalázottnak érző vagy apatikus pedagógusoktól nem várható el minőségi munka.

A pedagógustársadalom közérzete

Állandóan frusztrált, magát megalázottnak érző vagy apatikus pedagógusoktól nem várható el minőségi munka.

Az oktatásirányítás problémái: a központosítás foka és formái.

A pedagógustársadalom közérzete

Állandóan frusztrált, magát megalázottnak érző vagy apatikus pedagógusoktól nem várható el minőségi munka.

Az oktatásirányítás problémái: a központosítás foka és formái.

Kezdjük a felsőoktatással. Nálunk az egyetemek élén (gyakorlatilag) a kormány által kinevezett kancellárok állnak. Hogy ez hogyan fér össze az egyetemi autonómia elvével azt most ne is firtassuk, csak azt nézzük meg, hogy maga az intézmény milyen hatást gyakorol az oktatók és kutatók közérzetére.

Az egyik egyetemünkön a kancellár a beiktatását követően arra kérte az egyetem vezetését, hogy adják meg azoknak a nevét, akik az egyetemen (pénzügyi) aláírási joggal rendelkeznek. E tökéletesen jogos és ésszerű kérdésre az volt a válasz, hogy ezt kapásból nem tudják megtenni, össze kell gyűjteni a neveket. Miért, hány ilyen ember van – kérdezte a kancellár. Ezt sem tudják pontosan, felelték, úgy 150-200 főről lehet szó. 150-200??? A beszámoló szerint a kancellár hosszú percekig levegő után kapkodott, csaknem mentőt kellett hívni. Ugyanis a kancellár(ok) szeme előtt vállalatok, gyárak, üzemek képe lebeg, ahol általában csak egy vagy két embernek van aláírási joga, míg az egyetemeken önállóan gazdálkodhatott minden pályázatvezető vagy doktori iskola vezető is.

Az egyik egyetemünkön a kancellár a beiktatását követően arra kérte az egyetem vezetését, hogy adják meg azoknak a nevét, akik az egyetemen (pénzügyi) aláírási joggal rendelkeznek. E tökéletesen jogos és ésszerű kérdésre az volt a válasz, hogy ezt kapásból nem tudják megtenni, össze kell gyűjteni a neveket. Miért, hány ilyen ember van – kérdezte a kancellár. Ezt sem tudják pontosan, felelték, úgy 150-200 főről lehet szó. 150-200??? A beszámoló szerint a kancellár hosszú percekig levegő után kapkodott, csaknem mentőt kellett hívni. Ugyanis a kancellár(ok) szeme előtt vállalatok, gyárak, üzemek képe lebeg, ahol általában csak egy vagy két embernek van aláírási joga, míg az egyetemeken önállóan gazdálkodhatott minden pályázatvezető vagy doktori iskola vezető is. Az egyetemek úgy vannak irányítva, mintha gyárak vagy összeszerelő üzemek lennének.

Egy másik egyetemünk kancellárja a beiktatását követően azonnal elrendelte, hogy a beérkező postát archiválni kell. *Mindent.* Minden küldemény egy központi pecsétet kap, mielőtt elér a címzetthez, az e-mailek pedig szintén kódszámot kapnak és archiváltak! Mindezt a kutatók és oktatók szabadságának és a hatalomtól való függetlenségének jegyében. Ez nyilvánvalóan ellentmond minden adatkezelési és személyiségjogi törvénynek. Mindegy; ez azóta is így megy, több mint egy fél éve, ma, Magyarországon, az ország egyik legnagyobb egyetemén.

Egy másik egyetemünk kancellárja a beiktatását követően azonnal elrendelte, hogy a beérkező postát archiválni kell. *Mindent.* Minden küldemény egy központi pecsétet kap, mielőtt elér a címzetthez, az e-mailek pedig szintén kódszámot kapnak és archiváltak! Mindezt a kutatók és oktatók szabadságának és a hatalomtól való függetlenségének jegyében. Ez nyilvánvalóan ellentmond minden adatkezelési és személyiségjogi törvénynek. Mindegy; ez azóta is így megy, több mint egy fél éve, ma, Magyarországon, az ország egyik legnagyobb egyetemén.

De most nézzük a közoktatást: hogyan történik az iskolaigazgatók kinevezése? Először is az intézmény szavaz a pályázókról. Mondjuk, hogy az első pályázó megkapta a szavazatok 70%-át, a második a 30%-ot, a harmadik pedig nulla szavazatot kapott. Erre – amint az nem egy esetben megtörtént – az oktatás irányítói kinevezik a harmadik pályázót. Azt, aki nulla szavazatot kapott. Akiről az intézmény nem akarja, hogy igazgató legyen.

Egy másik egyetemünk kancellárja a beiktatását követően azonnal elrendelte, hogy a beérkező postát archiválni kell. *Mindent.* Minden küldemény egy központi pecsétet kap, mielőtt elér a címzetthez, az e-mailek pedig szintén kódszámot kapnak és archiváltak! Mindezt a kutatók és oktatók szabadságának és a hatalomtól való függetlenségének jegyében. Ez nyilvánvalóan ellentmond minden adatkezelési és személyiségjogi törvénynek. Mindegy; ez azóta is így megy, több mint egy fél éve, ma, Magyarországon, az ország egyik legnagyobb egyetemén.

De most nézzük a közoktatást: hogyan történik az iskolaigazgatók kinevezése? Először is az intézmény szavaz a pályázókról. Mondjuk, hogy az első pályázó megkapta a szavazatok 70%-át, a második a 30%-ot, a harmadik pedig nulla szavazatot kapott. Erre – amint az nem egy esetben megtörtént – az oktatás irányítói kinevezik a harmadik pályázót. Azt, aki nulla szavazatot kapott. Akiről az intézmény nem akarja, hogy igazgató legyen.

És ez még nem a történet vége. A tantesület ui. megkérdezi, hogy tkp. miért pont a harmadikat nevezték ki? Erre sok válasz képzelhető el. Vajon milyen választ ad a felsőbbség?

„A jelenleg hatályos törvények szerint nem kötelességünk megindokolni a döntést.”

„A jelenleg hatályos törvények szerint nem kötelességünk megindokolni a döntést.”

Vagy lássuk, hogyan történik napjainkban a tanárok ellenőrzése. Ezt a feladatot a tanfelügyelők látják el: az órákat látogatják és jelentést írnak. Nagyon helyes, mondhatnánk. De ha naívan azt képzelnénk, hogy a magyarórákat magyartanárok vagy a matematikaórákat matematikatanárok ellenőrzik, akkor tévednénk. A valóság az, hogy a magyarórákat kémiantanárok, a matematikaórákat történelemtanárok ellenőrzik, vagy ahogy éppen jön. Egy angol tanár mesélte nemrég: *bejött a két tanfelügyelő kolléga, én átadtam az óravázlatot (ez kötelező!) és magtartottam az órát. Utána odajöttek a kollégák és így szóltak: „te, ez biztos nagyon jó óra volt, de te végig angolul beszéltél, mi egy kukkot se értettünk belőle!”*.

Azt hiszem, mindnyájan emlékszünk, hogy mi volt a válasz a tanároknak arra a követelésére, hogy a kormányzat kérjen bocsánatot az elkövetett megaláztatások miatt. A válasz gúnyos értetlenség volt: „mit akarnak ezek, most kaptak fizetésemelést!”

Ha feltesszük, hogy ez őszinte volt, akkor ez jól mutatja azt a sajnálatos, de gyakran napvilágra kerülő tényt, hogy a döntéshozók nagy részének fogalma sincs arról, hogy mi történik azon a területen, amelyről dönt. Aki azonban ismeri az igazgatók kinevezése körüli eseteket, aki tudja, hogy a pedagógusok mit élnek át rendszeresen: a teljes gúzsba kötöttséget a tanításban, hogy elvégezhetetlen feladatok állnak előttük nap mint nap, hogy csak megalázó procedúrák árán tornázhatják vissza magukat az eredeti besorolásaikba, hogy olyanok döntenek az előmenetelükről, akik még csak nem is értik, hogy mit mondanak, az a megaláztatások felemlítésére nem gúnyos értetlenséggel válaszol, hanem elhallgat és mélyen elszégyelli magát.

Sajnos azt a vádat, hogy a döntéshozók nem tudják, hogy mi van az országban, ki kell terjesztenem; saját magamra mindenképpen. Az igazság az, hogy nem nagyon tudjuk, hogy mi is az igazi helyzet. A kérdőív 29. kérdésére adott válaszok között szerepel ez a megjegyzés:

„Vidéki, átlagos, nem kirakat-iskolákban nézzenek szét, mi a mai magyar valóság!”

Néhány hete hangzott el a legszélesebb nyilvánosság előtt egy neves oktatás-kutató szájából – és senki sem cáfolta! –, hogy jelenleg Magyarországon *több mint ötszáz* olyan iskola van, ahol „a gyerekek nem tanulnak meg írni, olvasni, számolni és köszönni”. Évek óta tudjuk, hogy a magyar tizenévesek között 20-25% a funkcionális analfabéták aránya.

Nyilvánvaló, hogy súlyos válság van, amelyen toldozgatással már nem lehet segíteni. A legrosszabb, amit a kormányzat tehet, ha kétségbeesett ötletelésbe kezd.

Azonnali tennivalók a Matematika Közoktatási Munkabizottság véleménye szerint:

Azonnali tennivalók a Matematika Közoktatási Munkabizottság véleménye szerint:

A hátrányos helyzetű gyerekek megfelelő fejlesztéséhez a személyi, tárgyi feltételek biztosítása (pl. pedagógiai asszisztens, két tanítós rendszer, maximált csoportlétszám, a fejlesztéshez szükséges eszközök).

Az integrált nevelés feltételeinek biztosítása.

A tehetséggondozás és felzárkóztatás feltételeinek biztosítása.

A differenciált oktatáshoz szükséges manuális eszközök, szemléltető eszközök, nyomtatott eszközök, feladatgyűjtemények, digitális eszközök, szoftverek biztosítása. Készüljön el a fenntartó által kötelezően biztosított *minimális eszközigyzék*.

A szabad tankönyvválasztás lehetőségének visszaállítása.

Legyen fixen meghatározott a pedagógusok heti kötelező óraszámja. A pedagógusok heti munkaidejébe a megtartott óránként legalább fél óra, szakkörönként és egyéni tehetséggondozó foglalkozásonként legalább egy óra felkészülés számítsa bele. Az így számított heti munkaidő 40 órán felüli részét túlmunkaként fizessék ki.

A tanfelügyelet azonnali leállítása.

Az intézményi önértékelési rendszer jelenlegi formájának azonnali megszüntetése.

A szaktanácsadói rendszer visszaállítása.

A pedagógusok továbbképzési rendszerének átalakítása.

Legyen fixen meghatározott a pedagógusok heti kötelező óraszámja. A pedagógusok heti munkaidejébe a megtartott óránként legalább fél óra, szakkörönként és egyéni tehetséggondozó foglalkozásonként legalább egy óra felkészülés számítsa bele. Az így számított heti munkaidő 40 órán felüli részét túlmunkaként fizessék ki.

A tanfelügyelet azonnali leállítása.

Az intézményi önértékelési rendszer jelenlegi formájának azonnali megszüntetése.

A szaktanácsadói rendszer visszaállítása.

A pedagógusok továbbképzési rendszerének átalakítása.

A többi változtatáshoz pedig a teljes pedagógus-társadalommal és a szakmával való közös munka során megalkotott, *kiérlelt* javaslatok kellenek.

Köszönöm a figyelmet.